

دانشگاه علوم پزشکی بابل

دانشکده پزشکی، گروه پرستاری

((یرفع الله الذین آمنو منکم والذین اتوالعلم درجات))

خدای متعال مومنان و دانشمندان را در دنیا و آخرت به درجاتی بر سایر طبقات جامعه انسانی رفعت و سرفرازی می دهد.

عنوان درس: اصول مدیریت پرستاری و نظریه های رهبری

نوع و تعداد واحد: نظری - دو واحد

مقطع کارشناسی ارشد (پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان) مدرس: دکتر سیده رقیه جعفریان امیری

نیمسال دوم 95-96

هدف کلی: آشنایی با دانش و اصول مدیریت و رهبری در خدمات پرستاری تا انشاءالله دانشجو بتواند در مواقع لزوم آموخته ها را در مدیریت سازمانهای خدمات درمانی و آموزشی به کار برد.

اهداف ویژه:

جهت نیل به هدف فوق الذکر پس از ارائه درس دانشجویان محترم بایستی قادر باشند:

- 1- مفاهیم اساسی در مدیریت را تعریف کنند.
- 2- پایه و اصول مدیریت کلاسیک را شرح دهند
- 3- مدیریت رفتار سازمانی و اصول آن را تشریح کنند.
- 4- تئوری های مدیریت معاصر و عوامل موثر بر پیدایش آن را توضیح دهند.
- 5- در ارتباط با تئوریهای مدیریت بحث کنند.
- 6- ویژگی های و رفتارمدیران اثربخش را تشریح کنند..
- 7- وظائف اصلی مدیر(برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، نظارت و کنترل) را نام برند
- 8- رهبری را تعریف کرده و تفاوت های رهبر رسمی و غیر رسمی و تفاوت های مدیریت و رهبری را ذکر کنند.
- 9- انواع پیروان و ویژگی های آنها را توضیح دهند.
- 10- ویژگی های پیروان اثربخش را توضیح دهند.
- 11- تئوری های رهبری را تشریح کنند.
- 12- ویژگی های رهبر اثربخش در پرستاری را توضیح دهند.
- 13- قدرت در رهبری را توضیح داده و انواع منابع قدرت را شرح دهند.
- 14- چگونگی ارتقا قدرت در مدیریت پرستاری را توضیح دهند.
- 15- انگیزش را تعریف کرده و رابطه آن را با رضایت شغلی ذکر کرده و در مورد تئوری های انگیزشی بحث کنند.

- 16- ارتباط را تعریف کرده فرآیند آن را توضیح داده و انواع شبکه های ارتباط رسمی و غیر رسمی در پرستاری را شرح داده و موانع ارتباط اثربخش را توضیح دهند.
- 17- برنامه ریزی و اجزاء آن در مدیریت پرستاری را توضیح دهد.
- 18- کنترل و گامهای آن و انواع کنترل را توضیح دهد.
- 19- تامین نیروی انسانی، فرآیند و عوامل موثر بر آن را در پرستاری شرح دهند.
- 20- انواع روش های تقسیم کار در پرستاری و مزایا و معایب هر یک را توضیح دهند.
- 21- ارزشیابی عملکرد را تعریف کرده و انواع و ویژگی های آن را در مدیریت پرستاری توضیح دهند.
- 22- بودجه و بودجه بندی را تعریف کرده و مراحل تهیه بودجه کل کشور، اصول بودجه، علل کسر بودجه و نقش مدیر خدمات پرستاری در بودجه بندی تشکیلات بیمارستانی را توضیح دهند.
- 23- نقش ها و وظائف مدیر پرستاری، نحوه تامین نیروی انسانی در پرستاری و مسئولیت های آموزشی مدیر پرستاری را شرح دهند.
- 24- استاندارد و حسابرسی را تعریف کرده و انواع استاندارد در مدیریت پرستاری را شرح دهند.
- 25- نقش سیستم های اطلاعاتی در مدیریت پرستاری را توضیح دهد.
- 26- کیفیت را تعریف کرده و در مورد راه های ارتقاء کیفیت در مدیریت پرستاری بحث کنند.
- 27- اعتبار بخشی را تعریف کرده و اصول آن را ذکر کرده و در مورد چالش های اعتبار بخشی در مدیریت پرستاری در ایران بحث کنند.
- وظائف دانشجو:

از دانشجویان انتظار می رود:

دارای زیر بنای علمی مناسب جهت فراگیری مطالب مورد تدریس باشند.

بطور مداوم، منظم و مرتب در کلاس درس حضور یافته و در بحث های علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مسئله و بحث و گفتگو

ارزشیابی:

- ▶ امتحان میان ترم 30%
- ▶ امتحان پایان ترم 45%
- ▶ ارائه یکی از مباحث زیر بصورت کنفرانس: 10%
- ▶ 1- آموزش حین خدمت و بازآموزی
- ▶ 2- سنجش و ارزشیابی در خدمات پرستاری
- ▶ 3- بودجه و اقتصاد بیمارستانی

- ▶ 4- مدیریت بحران در بیمارستان
- ▶ 5- مدیریت کنترل کیفیت
- ▶ 6- مدیریت و طراحی سیستم اطلاعاتی
- ▶ 7- مدیریت تضاد در سازمان
- ▶ 8- مدیریت تغییر در سازمان
- ▶ 9- مدیریت زمان در پرستار
- ▶ 10- مدیریت غیبت پرسنل

ارائه و بحث در مورد 5 مقاله لاتین جدید در ارتباط با مدیریت پرستاری 15%.

تقویم کلاسی:

جلسه اول	معارفه با دانشجویان، آشنایی با درس و نحوه ارزشیابی، مدیریت کلاسیک
جلسه دوم	مدیریت رفتار سازمانی، مدیریت ژاپنی
جلسه سوم	مدیریت معاصر
جلسه چهارم	ویژگی ها و رفتارهای مدیر اثربخش در پرستاری
جلسه پنجم	وظائف مدیر، فرآیند مدیریت و مقایسه آن با فرآیند پرستاری
جلسه ششم	تعریف رهبری، انواع پیروان، ویژگی های پیروان اثربخش، تفاوت های مدیریت و رهبری
جلسه هفتم	تئوری های رهبری
جلسه هشتم	ادامه تئوری های رهبری، ویژگی ها و رفتارهای رهبران اثربخش در پرستاری
جلسه نهم	انگیزش و تئوری های آن، ارتباطات سازمانی
جلسه دهم	برنامه ریزی و کنترل
جلسه یازدهم	تامین نیروی انسانی، روش های تقسیم کار
جلسه دوازدهم	ارزشیابی، بودجه بندی
جلسه سیزدهم	کیفیت و استاندارد
جلسه چهاردهم	اعتباربخشی
جلسه پانزدهم	آموزش ضمن خدمت، مدیریت بحران

جلسه شانزدهم	ارائه تکالیف دانشجویان

منابع مورد مطالعه :

- الوانی، سید مهدی. مدیریت عمومی. نشر مهر، چاپ چل و یکم، ۱۳۸۹
- جاسبی، عبدالله. اصول و مبانی مدیریت. مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، 1385
- جمعی از اساتید. ارتباطات سازمانی. چاپ اول، تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی، 1378.
- داگلاس، لورای. مدیر و رهبر اثر بخش در پرستاری. ترجمه: نیک شکر نیا، فاطمه. چاپ اول، تهران، نشر و تبلیغ بشری، 1375.
- رضائیان، علی، اصول مدیریت، انتشارات سمت، چاپ دوازدهم، 1380
- عباس زادگان، سید محمد. مبانی و مکاتب مدیریت. چاپ سوم، تهران، شرکت سهامی انتشار، 1376.
- هروآبادی، شفیقه. - مرباغی، اکرم. مدیریت پرستاری و مامایی. چاپ دوم، تهران، نشر انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، 1385.
- هرسی، پاول - بلانچارد، کنت اچ. مدیریت رفتار سازمانی. ترجمه: کبیری، قاسم . چاپ پنجم. تهران. انتشارات موسسه پژوهش و بازرگانی . 1375.
- موسوی، سید احمد. فروغی، سغید. ذکاوتی، رویا. حسینی عباسی، ناهید. حقیقی، شایسته. مهدیان نسب، سلطانعلی. موسوی، زهرا. اصول و مبانی مدیریت در پرستاری. چاپ حدیث، تهران، موسسه انتشارات خسروی، 1384.
- حسینی، میرمحمد. اصول مدیریت خدمات پرستاری. چاپ اول، تهران، نشر و تبلیغ بشری، 1386.
- یعقوبیان، محبوبه. مدیریت پرستاری و مامایی. چاپ اول، چاپ نادر، تهران، انتشارات بشری، 1387
- مسعود اصل، ایروان. مدیریت خدمات پرستاری. چاپ اول، تهران، نشر جامعه نگر، 1387
- Swansburge, , R: Introductory manengment and Leadership for Clinical nurses. London , Jones and Bartlett Publisher, 1998.
- Marquis BL and Huston CJ. Leadership roles and manengment Functions in nursing. Lippincott Williams & wilkins . 4 ed. 2003.
- Sullivan EJ, Decker PJ. Effective leadership management nursing. Pearson education international. 7th ed. 2009
- Chamber Clark C: creative nursing leadership and management. Jones and Bartlett publishers. 2008
- Patroniz Jonez RA: Nursing leadership and management. Theories, process and practice. Davies company 2007
- Whaitehead DK, Wiess SA, Tappen RM. Essential of nursing leadership and management. 5th ed, Davis plus, 2010
- Marquis BL, Huston CJ. Leadership rols and management functions in nursing. Lippincot Willims and Wikins, 2012
- Kelly P. Essential of nursing leadership and management, 2end ed, 2010